Gemeenteraadsfractie
D66 Westland

Tweede termijn begroting 2027

Dank u wel Voorzitter,

We zijn hier vandaag voor de begrotingsraad op de 11e van de 11e. Dat is de start van het carnavalsseizoen. In het land waar mijn wieg heeft gestaan wel een dingetje (in Westland is de groep ietsje kleiner). Ik heb heel kort overwogen om in boerenkiel te verschijnen, maar heb toch maar gekozen voor overhemd en jasje. Dus ik hoop op een positieve polonaise van debatten!

Graag wil ik kort stilstaan bij alle inspanningen die er rond de begroting worden geleverd. Inwoners zien alleen deze vergadering. Dat is echter het eindresultaat van vele weken werk door ambtenaren, college en ook fracties buiten het publieke zicht. Dank daarom aan allen voor hun inzet.

Bij de schriftelijke eerste termijn hebben we reeds een serie vragen gesteld, waarop het college schriftelijk heeft gereageerd. Sommige punten waren heel helder, op andere punten was er nog sprake van wat plaatselijke mist. Daar zal ik hier nadere vragen stellen of onze positie helder maken. Ik zal daarbij de onderwerpen clusteren naar drie thema's: Wonen; Goed Bestuur; en Toekomstig verdienvermogen.

1. Wonen

Woningbouw

Van de wethouder hebben we inmiddels de toegezegde memo ontvangen over de verdeling van de gerealiseerde en geplande woningen, waarvoor dank. Dit geeft een beeld van de plannen en de realisatie van nieuwe woningen over de categorieën Sociale Huur; Betaalbare koop/huur; Dure koop.

Waar de memo en ook de reactie in eerste termijn geen helder antwoord op geven is:

- Wat is de opbouw van de huidige woningvoorraad en hoe verhoudt die zich tot de behoefte?
- Hoe verhouden de woningvoorraad en de plannen zich tot de demografische ontwikkeling? Sociaal, betaalbaar of duur zegt namelijk onvoldoende over het soort woning (appartement, eengezinswoning). Kan de wethouder de raad informeren hoe hij

ervoor zorgt dat ouderen in de toekomst niet massaal vastzitten in te grote eengezinswoningen, omdat geschikte appartementen bij voorzieningen niet beschikbaar zijn? Eengezinswoningen die daarmee dus niet voor een gezin beschikbaar komen.

Groepswonen

Het tweede waar de beantwoording vaag blijft, is over groepswonen. De bewoners zijn er. Die hebben zich verenigd. De wil bij de raad is er. De ambitie bij het college is er. Wat er niet is, is een helder antwoord wat er moet gebeuren. Wat kan het college doen en wat kan deze raad doen om te zorgen dat dit nu eindelijk gaat vliegen? Als we twee colleges doorgaan met praten, dan heeft het voor initiatiefnemers steeds minder zin en bloedt het dood.

2. Goed bestuur

Brede welvaart

Onze fractie heeft in het verleden al vaker gevraagd om het beter inzichtelijk maken van de niet-financiële effecten van gemeentelijk beleid en investeringen. Wij denken dat dit een goed hulpmiddel zou zijn bij het maken van keuzes.

Een eerder (door het vorige college) toegezegd gesprek hierover is er helaas niet van gekomen. We zijn dan ook blij met het aanbod van de wethouder om alsnog samen te verkennen hoe we hier praktisch invulling aan kunnen geven.

Het concept brede welvaart biedt wat ons betreft een interessant handvat. Hierbij kijken we naar wat het beleid bijdraagt aan het leven van onze inwoners, niet alleen als losse onderwerpen, maar ook de manier waarop deze elkaar beïnvloeden.

Het klinkt misschien moeilijk en complex, maar er zijn al diverse praktische voorbeelden bij andere gemeenten. Het gaat erom dat we informatie die er al is, met enkele praktische aanpassingen beter met elkaar in verband kunnen brengen. Dit om de maatschappelijke opbrengsten en de wisselwerking tussen beleidsterreinen duidelijker zichtbaar te maken.

We gaan graag in op de handreiking vanuit het college voor een gesprek en zullen onze motie aanhouden.

Kindpakket

D66 heeft vorig jaar, samen met PRO en Westland Verstandig, een amendement ingediend om de inkomensgrens van het kindpakket in 2026 te verhogen van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Hierdoor konden naar verwachting ruim 300 extra gezinnen gebruikmaken van het kindpakket. Dat betekent dat meer kinderen hun favoriete sport konden beoefenen, meer kinderen de benodigde schoolspulletjes konden kopen en meer kinderen zich beter konden ontwikkelen.

De verhoging was voor één jaar, met daarbij het verzoek om de effecten te evalueren en bij de programmabegroting van 2027 een voorstel te doen voor een structurele inpassing. De raad heeft dat amendement aangenomen.

In de voorliggende begroting is de grens weer terug naar 120%. Een voorstel is echter niet terug te vinden en ook een evaluatie heeft niet plaatsgevonden. Daarmee is dus geen volledige invulling gegeven aan het amendement van deze raad.

Wij vinden het jammer dat we de effecten van de verruiming niet kunnen meewegen bij deze begrotingsbehandeling. Daarmee bestaat het risico dat we een maatregel laten aflopen die veel kinderen heeft kunnen helpen. Wij zijn nog steeds benieuwd naar de effecten van de verruiming en horen graag van het college wanneer we een evaluatie kunnen verwachten en of het college nog op enig moment met een voorstel komt.

Wat D66 betreft is de herziening van het minimabeleid een logisch moment om te kijken naar een structurele verruiming van de inkomensgrens voor het kindpakket. Dan kunnen we deze maatregel integraal afwegen met andere maatregelen binnen het minimabeleid.

Tot slot horen we graag van het college hoe snel een eventuele verruiming weer kan worden ingevoerd, mocht uit de evaluatie blijken dat deze succesvol is geweest.

Afvalstoffenheffing

D66 staat achter een kostendekkende afvalstoffenheffing, maar vindt het ongewenst dat deze zo fors in een keer wordt verhoogd. De verhoging is overigens niet onverwacht, want ook voorgaande jaren waren kosten en opbrengsten niet in balans. Wij voorzien echter dat er een groep mensen is, net boven de kwijtscheldingsgrens, waarvoor dit een probleem kan zijn. Overigens is het sowieso naar ons idee dat er zo'n binaire grens is tussen volledige kwijtschelding en helemaal geen kwijtschelding. Wij realiseren ons de lastige uitvoerbaarheid van ons voorstel, maar vinden een algehele gefaseerde verhoging zoals voorgesteld door CU-SGP te kostbaar. Tegelijkertijd is goed bestuur ook zorgen dat we kwetsbare inwoners niet in de problemen brengen met plotselinge lastenstijgingen

De wethouder heeft toegezegd om het doel van onze motie mee te nemen in het bepalen van het beleid en te kijken naar mogelijkheden voor een staffel in de kwijtschelding, waarmee ook de mensen net boven de 100% van het sociaal minimum geholpen zouden zijn. Daarom houden we onze motie aan.

3. Toekomstig verdienvermogen

Energietransitie en netcongestie

Onze gemeente heeft op energiegebied een bijzondere plek in Nederland. We hebben geen netcongestie en zijn met onze WKK's belangrijk voor de leveringszekerheid van elektriciteit. We ondersteunen de ambitie van het college om voorop te lopen in de energietransitie. Daarvoor is het essentieel dat we ruimte blijven houden op ons elektriciteitsnet.

Het is positief om te lezen dat de gemeente goed samenwerkt met onze netbeheerder en de verzwaring van het net serieus neemt. Maar investeringen in verzwaring kunnen deels voorkomen worden door betere spreiding van elektriciteitsafname en -productie. Daarmee creëeren we ruimte voor verdere energietransitie. Wij doelden met onze vraag dan ook vooral op dat slimmer benutten van het net. Dat deel is nog niet beantwoord:

Welke kansen ziet het college om samen met JUVA ons elektriciteitsnet slimmer te laten benutten door inwoners en bedrijven, en welke rol ziet het college voor zichzelf in het informeren en betrekken van inwoners en bedrijven hierbij?

WNTWeb

Ons toekomstige verdienvermogen draait niet om goedkope ongeschoolde arbeid van elders, maar in toenemende mate om technologie. Biotechnologie, robotica, energietechnologie, etc. Het is dus echt belangrijk dat we de interesse in techniek en natuur al op jonge leeftijd stimuleren. WNTweb levert hierin een belangrijke bijdrage. Met zo'n 1.500 lesactiviteiten worden maar liefst 35.000 jongeren bereikt. Dat moeten we koesteren.

Het is logisch en begrijpelijk dat het college wil dat scholen en bedrijven meer gaan bijdragen. De gemeente bouwt de bijdrage stapsgewijs met 250K af, waarvan 160K in afgelopen jaren, nog 40K in 2027 en de laatste 50K in 2028. Tegelijkertijd is het aanbod en dus ook de begroting van WNTweb juist verder uitgebreid. Scholen en bedrijven dragen al meer bij. Het gemeentelijke aandeel is inmiddels van circa 85% naar circa 50%. Maar de financiering vanuit fondsen van derden blijft wel kwetsbaar en wordt toenemend lastiger.

Onze oproep aan het college is enerzijds om in contact te blijven met WNTweb en te helpen zoeken naar oplossingen als de bijdragen vanuit bedrijfsleven en fondsen tegenvallen. We willen voorkomen dat de continuiteit in het geding komt. Daarnaast vragen we het college om het schrappen van die laatste 50K vanaf 2028 te heroverwegen. Want de toekomst maken we nu, en dat mag best wat kosten.

Het college raadt de motie af. Onze fractie is daarover verbaasd, omdat vorig jaar een motie met nagenoeg dezelfde oproep voor het lopende jaar en met nagenoeg dezelfde tekst, geen probleem was. Wij brengen deze motie, samen met Westland Verstandig, dus in stemming.

Voorzitter,
In grote lijnen steunen wij de ambities en plannen van het college. Belangrijk daarbij voor ons is wel dat we daarbij onderweg niemand laten vallen.